

Praktikrapport

Vecka ett

Min praktik gör jag på ITV Studios Nordic i Stockholm. Vår uppgift består av att göra ett TV-program till SVT. Första veckan har främst bestått av introduktion till bolaget, vilka yrkesroller som redaktionen innehåller.

Programmet som jag med flera kommer arbeta med under kommande veckor heter Idag om ett år. Inspelningen i studio börjar på måndagen den 23:e. Första veckan blev förberedelser.

Nygren (2008) skriver på sidan 54 om journalistiken kan analyseras genom tre olika nivåer där den första består av den dagliga produktionen. Den innebär journalistens roll i produktionen, hur tekniken används, vad som förväntas att fylla medierna.

Nivå två består av rutinerna och den ”tysta” kunskapen. Det kan också innefatta de etiska val och normer.

Den sista nivån skall bidra till de värderingar som ger mening åt arbetet. Vad det fyller för roll för varje individuell person.

På praktikplatsen känner jag att det första steget hittills har gjort sig påminda. Dels genom hur redaktionerna är uppbyggda. Men just den här inspelningen jag ska göra de kommande veckorna verka bygga på detta systemet. Steg två lär jag märka av i bakgrunden under produktionens gång.

Under veckan blev det också ett besök hos redaktionen på Halv åtta hos mig. Det redaktionella systemet liknar det som vi fått bekanta oss med under Nyhetsradio och TV/Video 2. Bland personalen återfanns nyhetschefer/redaktörer och reportrar. Här finns tre redigeringsrum för att göra sina inslag.

På produktionen jag deltar i finns det två redaktörer som hanterar det övergripande arbetet för programmet. På samma sätt som vi arbetade med våra magasinproduktioner i TV/Video 2. Utöver detta arbetar vi också med research inför programmet.

Häger (2014) menar att självständighet är en av grundpelarna hos en journalist och vad som skiljer de från andra yrken som informatörer. På den här arbetsplatsen består mycket av arbetet av

självständigt arbete. Dessutom betonas att den nya tekniken samt ekonomiska villkor bidrar till en förändrad bild av journalisten. Det gör att den journalistiska produktionen ofta görs hos produktionsbolag som ITV.

Den kommande veckan kommer inspelningen av programmet i studion att påbörjas. Det kommer ge en mer självständig blick in i produktionen.

Vecka två

Denna veckan har vi påbörjat inspelningen av Idag om ett år. Veckan har bestått av förberedelser för sändningen, samt den inledande inspelningen av programmet. Hela veckan har varit fylld med studioarbete från morgon till kväll.

Nygren (2008) skriver på sidan 78 i Nyhetsfabriken att journalistiken består av tre olika delar. Det första är insamlingen av material, den andra är bearbetningen och det sista är presentationen. Vad vi gör nu på arbetsplatsen kan därmed ingå i del ett av produktionen. Produceringen av programmet följer dessa tre steg. Del två kommer göras vid ett senare tillfälle och presentationen sker när programmet sänds på TV.

Owens & Millerson (2012) skriver om olika roller som finns under produktionen. Den roll som jag arbetat med främst kallas produktionsassistent. I min roll är jag alltid delaktig på fyrtråden med kontrollrum och all studiopersonal. Det ger en inblick i produktionen som pågår och att få se alla delar samtidigt.

I min roll kommer jag i kontakt med alla deltagare i produktionen. Det känns logiskt att se varje individuell deltagare precis som en person som jag skulle intervju. Vissa är nervösa inför medverkandet likt en intervju person kan vara. Därmed blir det min roll att lugna dem. Etiken gör sig påmind i den här rollen. Häger (2014) skriver att ett bra sätt att skapa förtroende är genom småprat. Det fungerar på samma sätt när jag arbetar med en nervös deltagare eller när en deltagare är pratglad och frågar om allt möjligt som jag arbetar med. Även om jag inte håller i den aktuella intervjun så spar jag programledaren det jobbet att förbereda deltagaren.

Sista inspelningsdagen på fredagen hände det mest intressanta. Några deltagare går upp på scen iklädda flera loggor och symboler. Under utbildningen, främst i Nyhetsradio och TV/Video lärde vi oss hur viktigt det är att inte få med olika varumärken i våra inslag. Det beskrivs i Radio- och

TV-lagen (SFS, 2010:696). Program som sänds i marksänd TV, kabel-TV inte får otillbörligt gynna kommersiella intressen.

När de fyra deltagarna går upp och vi upptäcker loggorna några minuter så är det bara att låta de gå ut igen och spela om allt. Det var intressant att se hur det fungerar i praktiken eftersom vi alltid blir påmind om att inte göra smygklam. För programledaren blir det uppgiften att informera publiken om vad som hänt och varför de måste spela om allt som redan gjorts. Att tejpa över loggor och varumärken är det bästa sättet att dölja dem. Möjligheten finns också att suddas ut de efteråt men då borde det också bli viktigt att påminna om att bilden är retuscherad som avses i publicitetsreglerna.

Veckan har varit intressant ur ett journalistiskt perspektiv. Det är intressant att se hur teorin i böckerna tillämpas på ett riktigt program som faktiskt kommer sändas på TV och inte bara vara ett övningsprogram. Nästa vecka blir det ytterligare inspelning med flera deltagare. Det ska bli intressant att få se flera delar av journalistiken.

Vecka tre

Vecka tre på praktiken har gett inblick i både lyckliga och mindre lyckliga berättelser. Journalistisk yrkesetik har gjort sig påmind några gånger.

Under veckan mötte vi en person som var så extremt självsäker. Han kliver upp på scen och pratar på om sitt mål. Jag tänker tillbaka på kursen Tidningsredigering när den här personen berättar om sig själv. Den person jag intervjuade för ett personporträtt gav mer svar till texten än att jag ställde mina förberedda frågor. Häger (2014) skriver om tystnad som världens näst bästa fråga. "Världens näst bästa fråga är att hålla munnen stängd. Sociala konventioner gör att vi vantrivs när det blir för tyst" (Häger, 2014, s.230).

När intervjupersonen bara vill prata på så känns det naturligtast att bara låta den göra det. Om det är ett område eller ämne som berör intervjupersonen så brukar de oftast vilja prata på. Det är något jag själv haft erfarenhet av när jag blivit intervjuad av journalister. Ett undantag är när den är medietränare intervjupersoner. När något berör men på ett mer defensivt sätt (Häger, 2014). De finns dock inte i det här programmet.

Tillbaka till etiken, killen försvinner ut. Han verkligen kliver ut med meterlånga steg innan jag hinner stoppa honom. Ibland kan det vara bra att ta om extra klipp. Ibland kan vissa inspelningar bli fel, eller så är det bara bäst att ta om något så redigeringen blir enklare (Kanger, 2016).

Så han kommer tillbaka efter några minuter, med lika stora meterlånga steg. Han går ut på scenen och så blir det tyst. På fyrtråden har de haft så kul och skrattat åt allting. Det kanske är tur att inte de håller i intervjun.

” Han har inte knäppt gylfen” säger scriptan. Det syns väl i bild och hur gör vi då? Rent etiskt sätt är det väl självklart att journalister, i det här fallet bildproducenten och kanske scriptan, kontrollerar hur intervjupersonen ser ut innan de blir inspelade. Tänk på hur det skulle se ut på TV, eller i en tidning. Radio i detta fall är ett bra medium. Det bara ljudet som spelar roll. Som vi lärde oss under radioproduktionen första året. Radio är ett mycket enklare medium att arbeta med. Det är inte lika mycket journalisten behöver tänka på.

Vi kan inte berätta för deltagaren inför publiken. Vi skickar ut honom så får jag säga det bakom scenen. Här ställdes jag nog för ett av de största hittills etiska dilemman. Hur säger jag det? Snabbt måste det gå, utan att bli för genant för deltagaren. Jag kom på något lite diskret sätt att anmärka på det. Jag nämnde på första raden att han var självsäker, ja han verkade inte bry sig generellt.

Ett mycket bra exempel på den tredje nivån av journalistiken som Nygren (2008) skriver om i Nyhetsfabriken. Journalistiken handlar ändå mycket om självständigt arbete. Journalisten gör sin bedömning och urval av det material som insamlas och hur det ska presenteras.

Vecka fyra

Efter några veckor på praktikplatsen är det väldigt intressant att jämföra hela utbudet från studiemiljön. Det är verkligen utbildningen i miniatyr. På redaktionen finns tre redigeringsrum att göra inslag i och redigera studioinspelningar. Det ger ny känsla att se en riktigt redaktion i arbete.

Praktiken fick mig ibland också att tänka tillbaka på mitt sommarjobb på Barometern. Till skillnad från när jag befinner mig i utbildningen är det här på riktigt. Det jag gör på arbetsplatsen får inte bli fel, det finns inte en andra chans eller kompletteringsmöjlighet. Det här kommer sändas på riktigt inför miljoner tittare. Jag vill göra så bra ifrån mig som möjligt med en gång för att lyckas sälja in mig hos tittaren. Blir det fel så får någon ta det arga telefonsamtalet istället för meddelandet

om komplettering. Även när handledaren berättade för mig hur mycket alla uppskattade mitt arbete på fyrtråden. Jag förklarade hur mycket jag har tränat på det under utbildningen. Men det var i skolan, det här är på riktigt svarade dem. Praktiken ger en helt ny inblick i journalistiken både som ämne och yrke.

Nygren (2008) skriver på sidan 63 om nya former av journalistik. Det finns massvis olika personer på redaktionen och studion. Men vilka är journalister? I flera undersökningar har tidigare visat att produktionsbolag består främst av frilansar. Vad är det som kännetecknar oss journalister i produktionsbolaget?

Journalistiken består av helt skilda berättelser. Det är något jag ofta förstår i den här rollen jag arbetar i. Till skillnad från den glada mannen med självförtroendet förra veckan, finns det också de som har mindre lyckliga historier att dela med sig. I det fallet består rollen som journalist som att visa god empati. Hur gör man då det? Det är alltså en person som berättar att hon har cancer och kommer troligtvis vara död innan nästa inspelning.

Häger (2007) skriver om hur journalister kan och bör intervjua vanligt folk. Det handlar mycket om att bygga förtroende. Då kommer intervjupersonen att vilja berätta mer. Det fungerar på samma sätt som en polis arbetar i ett förhör. På den här nivån vill vi försöka visa oss förstående, jag vill vara på samma nivå som den som intervjuas. Jag är en person precis som du. Det är samtidigt viktigt att inte visa sig för känslig skriver Häger (2007) på sidan 214. Så om de är ledsna när de berättar något får jag försöka visa mig förstående, utan att släppa fram för mycket känslor och låta de ta sin tid. Om de sedan säger något roligt, eller skämtsamt, då kommer det här etiska dilemma igen. Får man le eller liknande? När de precis i meningen innan berättade något allvarligt?

Jag har mött flera personer som har mindre roliga historier. Det här var det mest tragiska exemplet. Vissa har kanske istället problem med vikten och det är vad som berör dem. Eller en liten flicka med sin hund som var så nervös att vi fick hämta hennes mamma. Men principen är fortfarande den samma med alla personer som deltar i detta programmet eller i nyhetsinslag. Häger (2014) refererar till *The Elements of Journalism* som skriver att journalistens främsta lojalitet är till folket och sanningen. Det är ändå målet med vårt program. Vi arbetar för och skildrar olika människors liv.

Slutrapport och sammanfattning

Jag gjorde min praktik hos ITV Studios Nordic i Stockholm. ITV är ett produktionsbolag som främst är kända för att ha producerat Halv åtta hos mig. Jag arbetade dock med ett annat program som heter Idag om ett år. Det har tidigare sänts ett liknande program i England och nu har även SVT beställt detta till Sverige.

Programmet kommer bestå av åtta avsnitt med olika deltagare i varje avsnitt. Deltagarna kommer till programmet och berättar om ett mål eller löfte de har lovat sig. I programmet träffar de programledaren och berättar om sitt mål, som kan vara allt ifrån att göra en trick med en cykel, gå ner i vikt, få ett barn eller gå på sin första dejt. Sedan går de ut genom en dörr och får sedan komma tillbaka om ett år och utvärdera målet. Totalt var det cirka 80 deltagare med under dagarna.

Inspelningen görs i två omgångar och detta var den första delen. Del två kommer spelas in i december. När programmet sedan sänds klipps båda delarna ihop så tittarna får se resultatet med en gång.

Min roll under produktionen bestod av det praktiska arbetet i studio och kontrollrummet. Jag arbetade med att förbereda studio inför inspelningen. Under inspelningen arbetade jag främst med studiomannan, bildproducent och scriptan. Min roll tog mig också nära deltagarna. Det var min uppgift att se till att de kände sig säkra på vad de skulle göra, att de kände sig bekväma på scen med mera.

Inspelningen skedde i Filmhuset på Gärdet i Stockholm. Dagarna var långa och jag var i studion från klockan halv åtta på morgonen till åtta/halv nio på kvällen.

Vad jag tar med mig från praktiken är möjligheten att få möta människor i olika skeden av livet, att få samspela med flera olika personligheter, men också möjligheten att få delta i en riktig produktion. Någonting som jag tror jag kan få stor nytta av både för de kommande kurserna i medieproduktion och teveprojektet men också för ett kommande yrkesliv inom mediebranschen.

Min slutsats blir att produktionsbolag skulle jag gärna tänka mig att arbeta på i framtiden. En roll som reporter har jag upptäckt inte är min favoritposition och jag skulle föredra ett arbete bakom kameran med de tekniska delarna av journalistiken.

Referenser

Häger, B. (2007). *Intervjuteknik*. Stockholm: Liber.

Häger, B. (2014). *Reporter: En grundbok i journalistik*. 2. Uppl. Lund: Studentlitteratur.

Kanger, T. (2016). *Göra TV, helt enkelt: reportage och nyheter för alla format*. Stockholm: Ordfront.

Nygren, G. (2008). *Nyhetsfabriken: Journalistiska nyhetsroller i en förändrad medievärld*. 1. Uppl. Lund: Studentlitteratur.

SFS 2010:696. *Radio- och TV-lag*. Stockholm: Kulturdepartementet.

Owens, J & Millerson, G. (2012). *Video production handbook*. 5th ed., Amsterdam: Focal.